

Valsts vides dienests

VENTSPILS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Dārzu iela 2, Ventspils, LV-3601, tālr. 63625332, e-pasts ventspils@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Ventspilī

Dokumenta datums ir tā elektroniskās
parakstīšanas datums

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr.VE19SI0059

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Sākotnējā izvērtējumā precīzi nedokumentē ietekmju apjomu un nedefinē projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

- 1. Paredzētās darbības ierosinātājs:** Akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes reģions reģistrācijas Nr.400081480103466281 (turpmāk – Ierosinātājs), adrese: Vaiņodes iela 1, Rīga
- 2. Paredzētā darbības nosaukums:** Ugunsdrošības preventīvo pasākumu plāns dabas liegumam "Ovīši" (turpmāk – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības norises vieta: "Ovīši", Ziemeļkurzemes reģiona, Ventspils novada Ances un Tārgales pagastos ar kadastra apzīmējumiem 9866 001 0136; 9866 001 0131; 9866 001 0171; 9866 001 0132; 9866 001 0164; 9866 001 0165; 9844 001 0065; 9866 002 0114; 9866 002 0127; 9866 002 0122; 9866 002 0113; 9866 002 0115; 9866 002 0110; 9866 002 0111; 9866 002 0112; 9866 002 0119; 9866 003 0180; 9866 003 0218; 9866 003 0202; 9866 003 0200; 9866 003 0181; 9866 003 0217; 9866 003 0216; 9866 004 0123, Rindas iecirkņa 1.-50., 52.-73., 75.-82., 191., 212. kvartālos (turpmāk – Darbības vieta).

3. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Darbības vieta atrodas Baltijas jūras aizsargjoslā, kā arī Irbes, Lūžupes, Olderupītes un Nabeļvalka aizsargjoslā, Ventspils novada Tārgales un Ances pagastos. Tā ir Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorija (*Natura 2000*) 5078 ha platībā.

Teritorija izveidota, lai aizsargātu daudzveidīgos piekrastes biotopus un aizsargājamo sugu atradnes. Teritorija atrodas Baltijas jūras piekrastē (ap 30 km garā piekrastes posmā) un ietver gan piekrastes, gan zālāju, mežu un purvu biotopus (kopā 17 ES aizsargājamie biotopi un 14 Latvijā aizsargājamie biotopi).

Teritorijai raksturīgs vigu-kangaru reljefs, t.i. jūras krastam paralēli vaļņi ar sausiem priežu mežiem mijas ar mitrām ieplakām, kurās ir zāļu purvi vai staigāju meži.

Apdzīvotajās vietās Lūžņā, Miķeļtornī un Ovīšos, kā arī dažās savrupi novietotajās viensētās saglabājušās Kurzemes piekrastes lībiešu ciemiem raksturīgas ēkas un apbūves struktūra, pateicoties kādreizējai lauksaimnieciskajai darbībai, izveidojušies aizsargājami zālāju biotopi.

Dabas lieguma „Ovīši” dabas aizsardzības plānā norādīts, ka dabas liegumā līdz šim konstatētas 50 retas vai īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas un 8 retas vai aizsargājamas sūnu sugas (Smiltāja neļķe *Dianthus arenarius* subsp. *arenarius*, Lēzeļa vīrcele *Linaria loeselii* un Lēzeļa lipare *Liparis loeselii* ir iekļautas Biotopu Direktīvas II pielikumā). No Latvijā aizsargājamām sugām īpaši nozīmīga ir kauslapu tofīldijas *Tofieldia calyculata* atradne, jo šī suga Latvijā konstatēta tikai dabas liegumā „Ovīši”, arī sarkanās cefalantēras *Cephalanthera rubra* atradne, jo sugai šeit ir lielākā populācija Latvijā. Liegumam ir liela nozīme litorālo sugu un ar Piejūras zemieni saistīto sugu aizsardzībā.

Dabas liegumā „Ovīši” konstatētas 22 īpaši aizsargājamo putnu sugas, no kurām 20 sugas ir iekļautas Putnu Direktīvas (79/409/EEC) 1. Pielikumā. Dabas lieguma „Ovīši” nozīmīgākās ornitoloģiskās vērtības saistāmas ar piekrastes biotopiem un mežiem. Pateicoties dabiskiem un pusdabiskiem mežiem raksturīgo struktūru klātbūtnei, kā arī citiem raksturīgiem parametriem Ovīšu dabas liegumā ir sastopama bagātīga un daudzveidīga meža putnu fauna.

Dabas lieguma „Ovīši” teritorijā kopumā konstatētas 23 īpaši aizsargājamas vai citādi vērtīgas bezmugurkaulnieku sugas. 10 sugas iekļautas Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā, 3 sugām veidojams mikroliegums, 1 suga ir iekļauta Bernes konvencijā (1979), bet 1 suga Pasaules dabas aizsardzības organizācijas (The World Conservation Union) apdraudēto sugu sarakstā. 17 no dabas liegumā sastopamajām bezmugurkaulnieku sugām iekļautas Latvijas Sarkanajā Grāmatā, 3 sugas ir uzskatāmas par dabisko mežu biotopu speciālistu sugām, bet 3 par dabisko mežu biotopu indikatorsugu.

Dabas lieguma teritorija atrodas II un III klases ugunsbīstamības mežaudzes, pēc riska ietekmes vērtēšanas kritērijiem tā novērtēta kā augstas ugunsbīstamības teritorija. Valsts civilās aizsardzības plānā, kā viens no apdraudējuma veidiem, ir noteikts – mežu un purvu ugunsgrēki. Mežu īpašnieku un tiesisko valdītāju uzdevums ir veikt preventīvos pasākumus meža objektā meža ugunsdrošības nodrošināšanai.

Pēdējo desmit gadu laikā dabas liegumā „Ovīši”, un apkārtējā teritorijā ir konstatēti četri meža ugunsgrēki ar salīdzinoši nelielām platībām. Līdz šim Darbības vietā nav veikti būtiski ugunsdrošības preventīvie pasākumi, kā ūdens ņemšanas vietu ierīkošana, jo ūdens ieguvei mežu ugunsgrēku likvidēšanai var izmantot Lūžupi, kas tek cauri dabas lieguma teritorijai un mitrās ieplakas, dīķus, kur visu sezonu pieejams ūdens.

Ierosinātais darbības vietā plāno:

- ✓ Lai nodrošinātu operatīvā transporta piekļuvi ugunsgrēka izcelšanās vietām dabas lieguma teritorijā, paredzēts novākt apaugumu gar dabiskajām brauktvēm 46,3km kopgarumā.
- ✓ Lai nepieciešamības gadījumā varētu ātri un operatīvi atklāt, ierobežot un likvidēt izcēlušos meža ugunsgrēkus, paredzēts nodrošināt kvalitatīvu meža ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļuvi ugunsgrēka vietai, paredzēts nolīdzināt dabisko brauktvju klātnes 19.9 km garumā. Papildus paredzēts veikt remontdarbus esošajai dzelzsbetona pārbrauktuvei pāri Lūžņas upei.
- ✓ Lai nepieciešamības gadījumā spētu ātri un operatīvi iegūt ūdeni izcēlušos meža ugunsgrēku likvidēšanai, plānots ierīkot papildus ūdensbaseina vietu 55.kv 18.nog un izbūvēt caurteku. Paredzētie ūdensbaseina izmēri 20x12m vai 0.024ha.
- ✓ Lai informētu dabas lieguma apmeklētājus par ugunsbīstamību mežā, plānots izvietot brīdinājuma zīmes ceļu un dabisko brauktvju malās.

4. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Dabas liegums „Ovīši” izveidots, lai nodrošinātu teritorijai raksturīgo jūras piekrastes ekosistēmu kompleksa saglabāšanu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību. Dabas liegumā ir

regulējamā režīma zona, dabas lieguma zona, dabas parka zona un neitrālā zona. Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” pielikuma 184.punktu dabas lieguma „Oviši” tips ir C – teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

Pastāv varbūtība, ka realizējot Paredzēto darbību varētu tikt izraisītas fiziskas izmaiņas līdzšinējā vidē – reljefa izmaiņas nolīdzinot ceļus un rokot ugunsapsardzības vajadzībām nepieciešamos ūdens baseinus un caurtekas. Meža ceļu un tiem pieguļošo teritoriju attīrīšana un intensīvāka satiksme pa tiem, kā arī ūdens ņemšanas vietu izbūve un caurteku būvniecība varētu atstāt ietekmi uz Paredzētajā teritorijā esošo augu un dzīvnieku (īpaši putnu un bezmugurkaulnieku) valsti. Attīrītās un sakārtotās meža ceļa brauktuves var sekmēt lielāku cilvēku pieplūdumu aizsargājamā teritorijā (atpūtnieki, ogotāji, sēņotāji, nelegālo auto un moto sacensību dalībnieki), līdz ar to varētu palielināties antropogēnā slodze, kuras iedarbība būs grūti kontrolējama. Meža ceļi varētu atvieglot piekļuvi jūrai un radīt stihiskas atpūtas vietas neatļautās vietās. Ierīkojot ūdens ņemšanas vietas pastāv iespēja, ka būs nepieciešamība mainīt zemes lietošanas kategoriju un veikt meža atmežošanu.

Dabas liegumam „Oviši” izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2015.gada līdz 2025.gadam. Tajā iekļauts 2.pielikums „Dabas lieguma „Oviši” infrastruktūras un apsaimniekošanas pasākumu karte un tabula”. Plānotais darbību veids un apjoms daļēji atbilst 2.pielikumā iekļautajiem pasākumiem, tādēļ nepieciešams papildus pieteikto ietekmju izvērtējums. Ņemot vērā Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz vidi, ir secināms, ka būtiskākie ietekmes aspekti var būt saistīti ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 11.panta pirmās daļas 3) *dabas resursu, jo īpaši zemes dzīļu, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošana* un Novērtējuma likuma 11.panta otrās daļas 2) attiecīgajā teritorijā esošo dabas resursu [tostarp augsnes, zemes dzīļu, ūdens un bioloģiskās daudzveidības (īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus)] relatīvais daudzums, pieejamība un pietiekamība, kvalitāte un atjaunošanās iespējas; 3) dabiskās vides absorbcijas spēja, kas vērtējama, pievēršot īpašu uzmanību: b) Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslai un jūras videi un d) īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem.

Pamatojoties uz Vides aizsardzības likuma 3.punkta 1.daļas principu: 4) izvērtēšanas princips — jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai. Atbilstoši ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemta vērā gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus.

Secinājumi: Pārvalde konstatē, ka Paredzētā darbība neatbilst Novērtējuma likuma 2.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām veicams ietekmes uz vidi novērtējums.

Tai pat laikā Paredzētā darbība saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.panta pirmās daļas 2) punkta nosacījumiem, kvalificējama kā tāda, kuras ietekmes novērtējamās padziļināti.

Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktā darbība kvalificējama kā nozīmīga un kompleksa, jo saistīta ar ievērojamu apjomu un iespējamām traucējumiem, summāri skars lielu teritoriju ilgtermiņā. Ugunsdrošības preventīvo pasākumu plāna realizācijas rezultātā kopā ar citām jau esošām darbībām var pasliktināties Dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo dabas vērtību kvalitāte. Ņemot vērā minēto, ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība izriet arī no lietderības un samērīguma apsvērumiem.

5. Izvērtētā dokumentācija:

- ✓ Ierosinātāja 2019.gada 31.jūlija (reģistrēts 2019.gada 2.augustā) iesniegums un tam pievienotie pielikumi ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanai,

- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas 2019.gada 17.jūnija vēstule Nr.3.15/5595/2019-N „Par ugunsdrošības preventīvajiem pasākumiem”,
- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas 2019.gada 3.septembra vēstule Nr.3.27/5034/2019-N „Par atzinuma sniegšanu”,
- ✓ Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes virsmežniecības 2019.gada 17.septembra vēstule Nr.VM9.7-1/416 „Par viedokļa sniegšanu”.

6. Sabiedrības informēšana:

Pārvalde nosūtīja informatīvo paziņojumu Nr.9.5.-05/1350 Ventspils novada domei un biedrībai „Vides aizsardzības klubs”.

7. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

7.1. Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas 2019.gada 17.jūnija vēstulē Nr.3.15/5595/2019-N „Par ugunsdrošības preventīvajiem pasākumiem” secina, ka:

- ✓ Izstrādājot PP Ovīši un PP Ance netiek ievērots Aizsargājamo teritoriju izvietojums, to izveidošanas mērķis, kā to nosaka likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 21.pants, netiek ņemta vērā dabas aizsardzības plānos iekļautā informācija, izvirzītie apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, apsaimniekošanas pasākumi, infrastruktūras objekti, kas varētu būt kā alternatīvas Plānos izveidotajam ceļu tīklam.
- ✓ PP Ovīši un PP Ance iekļautās darbības kvalificējamas kā nozīmīgas un kompleksas. Tās kopsummā saistītas ar ievērojamu apjomu un iespējamiem traucējumiem, summāri skars lielu teritoriju. Abu Plānu realizācijas rezultātā kopā ar citām jau esošām darbībām var pasliktināties Aizsargājamās dabas teritorijās esošo dabas vērtību kvalitāte. Uz Plāniem jālūkojas, kā uz pārmaiņām, kas nav izvērtētas dabas aizsardzības plānos. Saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.panta 1)punktu ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Ievērojot piesardzības principu, katram preventīvajam pasākumu plānam būtu jāpiemēro šī likuma 3.² panta pirmās daļas 2)punkts, kas nosaka, ka ietekmes sākotnējais izvērtējums nepieciešams paredzētajām darbībām, kuras var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*).

7.2. Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācija 2019.gada 3.septembra vēstulē Nr.3.27/5034/2019-N „Par atzinuma sniegšanu” secina, ka:

- ✓ Izstrādājot Plānu pašreiz nav ievērots Dabas lieguma izvietojums, izveides mērķis, tā aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā to nosaka likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 21.pants, netiek ņemta vērā Dabas aizsardzības plānā iekļautā informācija, izvirzītie apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, apsaimniekošanas pasākumi, infrastruktūras objekti, kas varētu būt kā alternatīvas Plānos izveidotajam ceļu tīklam.
- ✓ Plānā iekļautās darbības kvalificējamas kā nozīmīgas un kompleksas. Tās kopsummā saistītas ar ievērojamu apjomu un iespējamiem traucējumiem, summāri skars lielu teritoriju ilgtermiņā. Plāna realizācijas rezultātā kopā ar citām jau esošām darbībām var pasliktināties Dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo dabas vērtību kvalitāte. Uz Plānu jālūkojas kā uz pārmaiņām, kas nav izvērtētas Dabas aizsardzības plānā.
- ✓ Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8.panta otrajā daļā noteikts, ka, ja paredzētā darbība var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (*Natura 2000*), ierosinātais iesniegumā norāda visus iespējamus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu un izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Administrācijas ieskatā LVM iesniegumā netiek iekļauti visi iespējamie risinājumi, netiek izvērtētas alternatīvas, cits pasākumu kopums, kas no dabas aizsardzības viedokļa būtu draudzīgāks un veiktu preventīvos pasākumus, lai novērstu un nodrošinātu, ka tiek sekmīgi dzēsti ugunsgrēki, kā arī mazinātas to sekas.

7.3. Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes virsmežniecība 2019.gada 17.septembra vēstulē Nr.VM9.7-1/416 „Par viedokļa sniegšanu” dara zināmu, ka atbalsta LVM

Ugunsdrošības preventīvo pasākumu plānu dabas liegumam “Ovīši” un uzskata, ka LVM ir veikuši rūpīgu dabas lieguma teritorijas izvērtējumu. Līdz šim dabas lieguma teritorijā nav veikti būtiski ugunsdrošības preventīvie pasākumi. Mineralizētās joslas šajā teritorijā nav ierīkotas. Dabas lieguma lielāko teritorijas daļu veido vietas ar apgrūtinātiem piekļuves apstākļiem. Tā kā dabas lieguma teritorijā nav izkoptas kvatrālstigas, lai pa tām varētu pārvietoties ugunsdzēsības transports, tad ļoti svarīgi ir uzturēt dabiskās brauktuves, kas ugunsgrēka gadījumā kalpotu kā dabīgs šķērslis uguns ierobežošanai. Ļoti svarīgi ir ierīkot jaunas ūdens ņemšanas vietas, kā arī sakārtot piebrauktuves pie esošajām ūdens ņemšanas vietām. Uzskatām, ka preventīvā plāna īstenošana dabas lieguma teritorijā neapdraudēs dabas vērtību dzīvotnes. Ar brīdinājuma zīmēm var regulēt transporta kustību, to ierobežojot. Šī infrastruktūra tiek sakārtota ugunsapsardzības vajadzībām un nav paerdzēta tūristu pārvietošanai. Piemēram, brīdinājuma zīmes, kur ir norāde ka aizliegts iebraukt Krasta kāpu aizsargjoslā, tomēr darbojas un nav daudz to gadījumu, ka cilvēki neievērotu šīs zīmes. Uguns ir apdraudējums gan dabas lieguma unikālajām dabas vērtībām, gan iedzīvotāju drošībai, tāpēc ir jāsakārto teritorijas ugunsapsardzības infrastruktūras objekti, lai Valsts meža dienests varētu operatīvi sniegt palīdzību ugunsgrēka gadījumā un izpildīt ar likumu noteiktās funkcijas.

- 7.4. Latvijas Dabas fonda padomes locekle Lelde Eņģele un biedrība „Vides aizsardzības klubs” lūgušas sniegt papildinformāciju par paredzēto darbību.

Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa; likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1., 2., 3.² panta pirmās daļas 2.punkts, 4¹., 8., 11., 12., 13. pants; Vides aizsardzības likums; Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, Ministru kabineta 2015. gada 13.janvāra noteikumu Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 13. un 13.¹ punkts.

Lēmums:

Piemērot akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” ierosinātajai darbībai - ugunsdrošības preventīvo pasākumu plānam dabas liegumam “Ovīši” Ziemeļkurzemes reģiona, Ventspils novada Anceš un Tārgales pagastos ar kadastra apzīmējumiem 9866 001 0136; 9866 001 0131; 9866 001 0171; 9866 001 0132; 9866 001 0164; 9866 001 0165; 9844 001 0065; 9866 002 0114; 9866 002 0127; 9866 002 0122; 9866 002 0113; 9866 002 0115; 9866 002 0110; 9866 002 0111; 9866 002 0112; 9866 002 0119; 9866 003 0180; 9866 003 0218; 9866 003 0202; 9866 003 0200; 9866 003 0181; 9866 003 0217; 9866 003 0216; 9866 004 0123, Rindas iecirkņa 1.-50., 52.-73., 75.-82., 191., 212. kvartālos ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) novērtējumu.

Direktore

I.Pļaviņa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Polenca, 63624660,28301191,
dace.polenca@vvd.gov.lv